

Телеграфъ есе де дос орѣ не
септемъль: Меркредѣ шѣ Сынъта.
— Прензмерациеа се фаче дѣ
Сынъта еседитъра воіет; не аса-
ръ ла Ч. Р. поше, къ ванъ гата, прин
скрисорѣ франкате, адресате кѣтре
еседитъръ.

Сібіѣ 26. Септем. 1853.

Преглѣхъ прензмерѣгѣхъ негрѣ
Сѣхъ есте не ахъ 7. о. л. м. к.; ер-
не о жмѣхъ де ахъ 3. о. л. 30. кр.
— Негрѣ чеделѣхъ гѣхъ; о. л.
Транспланѣхъ ш негрѣ провинѣхъ
лѣхъ Монархъ не хъхъ ахъ 8. о. л. ер-
не о жмѣхъ де ахъ 4. о. л. —
Инератеде се нгѣхъхъ кхъ 4. кр.
шѣхъхъ кхъ словѣхъ шѣхъ.

Париж 2 Окт. Дъпъ щіріле дін Лондонъ, а плекатъ о нар-те а слогеі каналъзі дін Корк прекъм се зіче кътре мареа меди-теранеъ.

Madrid 27 Sept. Narvaen este propusă de vice președinte.

Скільки ціна Франції.

[illegible][illegible][illegible]

дн.лімітеле ачелей пенепазици^н, аї ктрей пайнташі немізіловічі авврей а сьхери гредє дазне шї стрікаціиші дн.тербата вьлгторє а анархїей. Франція де астрїл дн.зпареа деселорї рестрїрїтїей де етатїз акци шї алесї кс о парїдїх консерватївї, каре дн.тїрадєверї мєрїтї ачєстї пїше. Парїдїа ачєста консерватївї пї естє о грїтї вїасїтї, каре дорєщє а пїстра пачєа шї лініїцєа, дн.пс пїше втерєлї сїрє пїстрареа ачєлора, шї естє о маєь акївїь, ресолїтї шї інімїєь, каре арє шї потєрє шї ла тїмїшї де трєссїнгї шї за.пїше шї дн.мєкєадє ачєста потєнє.

Naprida ačesta korservativ, kare tokma dn ghotele popor-
 laz, dn piasa cea mai nsteresă a țeranilor și așz ai sei aț-
 ătorii mai kalzi, va readese Franșiei pachea și liniștea pșvick,
 dăz kare ea ațzta dncetěz. Dăz kș karea dn diastiele ce
 prerindă așzrzi tronulș Franșiei va ȳinea naprida ačesta korser-
 vativ, șrta va alece. — E de pricosă a ȳace șpșkulașiei dn
 prșingia ačesta. Fșkarea dn diastiele șpșkulozeș și așz pro-
 priele seze pretensii. Șșronii ce pșzint dn bekime vișei lorb,
 dn amia pșmita leșitimitate, dn kare kascș naprida ce ȳine kș a-
 ȳest ce și nșmece ne eșkrș leșitimitat. Șșleanicrș cș pșzint
 ne dedeză, kș dn eșkrș timuș și vorș kșyira ș ačest leșit-
 imitate, și mai aleș ne naprida cea mare dn eșnș kasei de
 mizloș seș a ȳetșenilorș, kare este aliutș de ačest diastiv.
 Dn șrșș napșleoziei ce pșzint dn ștșznpirea ce o aș la țarș și
 dn șaptele lorb, kare aș dăș Franșiei fșcionomia de așzrzi.

Цепіахъ чедъ маре азъ наполеонизаторъ а шибъ містеріахъ катреве съ се шіе дуріціи пентрз ачела. Знъ монархъ, каре допріе въ авѣ віторіи пентрз а сѣа фамілія, тревсе съ сідексъ ма-еліні, съ сѣмене стъжері, ка нѣмъріа віторіе ѡтъ пѡтъ гаета дін-аркеле ачелора ші сѣ со пѡтъ рекорі сѣвт шпера стъжеріахъ аллатачі де тнѣне лѣ. Ніче о вігъ, дн кѣте азъ домінітъ кндѣ на шѣ тронрі, се шѣрѣ, шъ ашѣе ашіа фѣрѣ де сперангъ ка фаміліа наполеонизаторъ; днсъ ші змѣе нѣ с'а дншелатъ ніче одатъ ашіа де кмплітѣ ка тожна кѣ фаміліа ачѣста. Намай данъ че На-полеоне де астазі ашѣхъ кѣрма домінеі амлѣт, атѣмъ ші бѣні змѣе дн фіре ші кмпінедъ кѣпъ д'а потѣтѣ днжмліа ачѣеа мініне. Франція днтрѣтъ ші пѣтеръ фісіопіа сѣа наполеонікъ делѣ 1815 пѣтъ лѣ 1848. Деціле, днпѣрїуреа дѣреі, органіацізѣеа чѣвіе, органіацізѣеа мілітаре, чѣе рѣмасеръ тѡте дн колорѣе, дншѣрѣ ле кроїсе Наполеоне чедъ маре. Семнѣхъ каре л'а дншѣрѣ ачѣа одатъ нѣ знъ лѣхъ, нѣ с'а маі потѣтѣ щѣрѣ ніче одатъ. Дѣмманіі лѣ сѣ днтеркаръ азъ фалсіфіка не ачѣла, днсъ де нїмїчітѣ нѣ азъ потѣтѣ нїмїчі ніче одатъ. Еї потѣтѣ згѣрѣтѣ о лѣтѣ дн локѣхъ, шндѣ маі нїанте се аѣла згѣрѣтѣ о алѣнѣ, еї потѣтѣ лѣа портрѣтѣ дн ордіне ле лѣ, ші дн локѣхъ ачѣстѣа а шѣне не азъ лѣ Епрікѣ азъ патрїеа, днсъ маі де парте нѣ се дншїне потереа лѡрѣ. Орлеаніі, знъ ратѣ азъ еврѡпїлѡрѣ, н'азъ ѡстѣ дн старѣ а пѣсѣра ордіні дн-темѣеагї де кѣтѣ еврѡпї, днсъ ніче а нїмїчі ордіне ле ѡндатѣ де кѣтѣ Наполеоне чедъ маре. Днкъ ші лѣ знъ лѣхъ де діосѣ, пѣ-днсемнтѡріі, чѣ де ошѣе се дншїндѣзъ прїн знъ сїнѣрѣ кѣантѣ ші прїн знъ асѣмене кѣантѣ се пѡте ші дѣсѣїнда пѣнтрз тотѣ дѣсна ші не каре адедѣрї днсъ пѡте продѣче о медїокрїтате, знъ талантѣ де рѣндѣ, іа шїстѣ да Наполеоне чедъ фаміосѣ знъ каракѣре де трїпїчїѣ.

Третье съ разказува, какъ о партѣ дин ачестѣ дарѣ атыѣ да
парѣ а рмачѣ да пропріетате дн фамиліа ачестѣ. Императорѣ адрѣ

Дела маршинеа Пълоніеі се скріл змѣтѣріеле. Челе маі про-
симо ешениште дн Константінополе сѣлѣ довадѣ, кѣмѣ нѣмаі
рѣшіі сінтрі аѣ кѣпоскрѣ пѣсѣдіеіа лѣкрїлорѣ дн Тѣрчіі шї леа
жѣдетѣ дрепѣ. Меєреле лорѣ с'аѣ аватѣ дѣрѣ аскѣліѣ, дн-
ктѣ сѣ еіе прегѣтілї, орї че версіоне ворѣ лѣа лѣкрїле. А-
кѣма нѣмаі се аратѣ де че мілііаіа рѣсѣскѣ не лѣгѣ тѣте тѣрєреле
дїпломатїче авеа чеа маі вѣлї спѣрандѣ кѣ ва прорѣпне вѣтаеа, еи
ера конвінскѣ, кѣ сѣлѣнтѣлѣ нѣ се маі пѣте авате дѣла чѣеа, че а
дїтѣрпрїнскї шї кѣ атакѣреа нѣ ва венї дѣла рѣшіі, чї дѣла тѣрчіі.
Пѣнтрѣ авеаа прѣвісіеіа пѣнтр тѣпне се аѣне пѣконенїтѣ шї
атѣнчї, кѣндѣ тѣте газетѣла борѣеаѣ дѣспре ешїреа лорѣ дн прїп-
їнѣте шї ла дїтѣргѣлѣ корѣлѣ аѣл доіеаа сѣлѣлѣ тѣте прегѣтірїле а-
тѣлѣ де перѣекте, дѣктѣлѣ тѣрєле дн чѣлѣ маі сѣкрѣ тімѣл се пѣтѣ
пѣне дн маршї. Кѣмѣ нѣ се ва дешѣрта тѣлѣ Пѣлонїа де тѣрєл се
дѣлѣеле де сїне, дѣлѣ не лѣгѣ сѣнѣпта попорѣлї де акѣма дн
Пѣлонїа, сѣлѣлѣ де аѣжскѣ врео кѣтѣва рѣїнеїте де гардї сїре

Төрчлэл.

Редактор ответственности: **Dr. Bacić.**

Съема тоталъ 4605 36

Editora și tipăritură Tipografie deosebită.

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful este de doi ori pe săptămână: Miercuri și Sâmbătă.
— Prenumerațiunea se face în Sibiu la expeditura foiei; pe afară la C. R. poște, cu bani gata, prin scrisori francate, adreșate către expeditură.

N^{ro} 76. ANUL I.

Sibiu 26. Septem. 1853.

Prețului prenumerațiunei pentru Sibiu este pe an 7. fl. m. c.; ear pe o jumătate de an 3. fl. 30. cr. — Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe un an 8. fl. ear pe o jumătate de an 4. fl. — Inseratele se plătesc cu 4. cr. șirul cu slove mici.

Pag. | 107

Depeșe telegrafice.

C r a c o v i a 3 Octom. c. n. Maiestatea Sea ce. r. apostolică a sosită astădiminătă la 9 ore 57 minute în Ștăcova, și după o petrecere de 15 minute a continuată preînalta călătoria către Varșovia.

P a r i s ū 2 Oct. După știrile din London, a plecată o parte a flotei canalului din Corc precum se zice către marea mediteraneană.

M a d r i d ū 27 Sept. Narvaet este propusă de vice președinte.

Scimbățiunea Franției.

Cine va fi citit cu luare aminte pasagele din istoria Franției nu mai departe de cătă de șesezeci ani încóce; cine va fi băgat de sémă pe câte popóre nefericite le aș adusă la marginea perirei acesti franțoză lăudăroși cu făgăduințe și momelile, că le voră da mână de ajutoriă în bani, în ostași și în politică și apoi în minutulă cândă aveă trebuință veaperată de unele ca acele, le lăsară în tină, acela nu se va scândăli de locă în titululă de scimbățiune, ce'lă dederămă noi franțoziloră în fruntea acestui articolă.

De șesezeci de ani încóce împregiurările Franției, de și luate din deosebite puncte de vedere, după cum aș stată partidele acolo, într'o privință aș fostă judecate totă întrună cipă de către tóte partidele, adecă în aceea s'aș învoită cu tótele, cumcă „trebele nu voră rămănă așia, după cum mergă ele astăzi“. Nimică a fostă în stare a prinde rădecină în aceea țără de cătă nestatornicia ei. Nimică s'a potută întemeia acolo perturbătoră, de cătă scimbarea și érăși scimbarea. Nimică este populară în Franția, de cătă ce este nouă. Timpulă de față acolo n'are viitoră nice odată, și viitorulă este în Franția numă ală acelora, cari n'aș prezente. Viața unui omă individuale, oră și cătă este ea de scurtă în asemănare cu alte lucruri și așezăminte, ce se bucură de o viață mai îndelungată, numă în Franția se pare a fi fôrte lungă. Și într'adeveră ea este nemărginită de lungă, căci ea în decursulă seă ajunge a vedé dinastie, republice, monarhiă sub deosebite forme: liberale, restrânsă, în urmă și absolută, ea ajunge a vedé lucruri de acele, care în alte țere și pe la alte popóre se măsură cu vécuri și cu miă de ani. Nu'i pasă franțuzului că va fi astăzi Napoleone pe tronă seă contele de Șamboră, aș contele de Parisă, elă știe că ceea ce este, nu va rămănă, ciară și numă pentru aceea că este.

Cu tóte aceste să nu cădemă în desperățiune nice în privință Franției, căci póte cu timpă se va vindeca și ea de acésta slăbițiune. Istoria omenirei ne arată pilde învederate,

cumcă câte o țără a fost sguđuită și cutrierată de către partide mai multe zecimi de ani, ca și când fundamentul ei ar fi constat totu din aceea materie, ca și cela alu munților văsători de focu, ear' la urmă ea totu își află multu dorita sea odihnă și liniște. Revoluțiunile nu se facu totu déuna prin revoluționari, și simțemintele conservative nu priescu numai în țerele care n'a fostu nice odată cutrierate de resculări politice. Învățeturele cele acre despre o mărginire de sine și prin sine, despre păzirea cumpătului află trecere fôrte bună, cându nevoia cea aspră se face dăscăliță. Aplecarea către lucrurile și așezămintele cele statornice, antipatia către lucrurile cele scimbățiose se înrădățineză mai adăncu în inimele acelei generațiuni, ai cărei naintași nemizlociți avură a suferi grele daune și stricățiuni în turbata vâltore a anarhieî. Franția de astăzi în urmarea deselor resturnature de statu acum s'a alesu cu o partidă conservativă, care într'adeveru merită acestu nume. Partida acésta conservativă nu este o grupă pasivă, care dorește a păstra pacea și liniștea, însă nu pune umerul spre păstrarea acelora, ci este o masă activă, resolută și inimósă, care are și putere și la timp de trebuință 'și va pune și în lucrade acésta putere.

Partida acésta corservativă, care tocma în glotele poporului, în plasa cea mai numerósă a țeraniloru 'și afară ai seî apărătoru mai calzi, va readuce Franției pacea și liniștea publică, după care ea atăta însetéză. Însă cu carea din dinastiele ce pretindă astăzi tronulu Franției va ținea partida acésta conservativă, urma va alege. — E de prisosu a face speculațiuni în privința acésta. Fiăcare din dinastiele franțozești 'și are propriile séle pretensiuni. Burboniî se razimă în vecimea viței loru, în așa numita legitimitate, din care causă partida ce ține cu acesti se și numește pe scurtu legitimitică. Orleanistiî se razimă pe nedejdea, că în scurtu timp 'și voru căștiga ei acéstă legitimitate, și mai alesu pe partida cea mare din sinulu claseî de mizlocu séu a cetățeniloru, care este alipită de acéstă dinastiă. În urmă napoleoniziî se razimă în stăpânirea ce o au la mână și în faptele loru, care au datu Franției fisionomiade astăzi.

Gepiulu celu mare alu napoleoniziloru a știutu misteriolu cum trebuie săse întemeéză o dinastiă. Cine voiește să aibă viitoriû, trebuie să se știe îngriji pentru acela. Unu monarhu, care dorește a avé viitoriû pentru a sea familiă, trebuie să sădescă maslini, să sémene stăjéri, ca némurile viitóre să pótă gusta din fructele acelora și să se pótă recori sub umbra stăjérilor plăntați de mânilu lui. Nice o viță, din câte au domnit cându va pe tronuri, se păré, că apune așa fără de speranță ca familia napoleoniziloru; însă și lumea nu s'a înșelatú nice odată așa de cumplitu ca tocma cu familia acésta. Numai după ce Napoleone de astăzi apucă cărma domnieî amână, atunci 'și veni lumea în fire și coprinse cum s'a potutu întâmpla aceea minune. Franția întrégă 'și păstră fisionomia sea napoleonică dela 1815 până la 1848. Legile, împărțirea țerei, organizațiunea civile, organizațiunea militare, ele remaseră tóte în colorea, în care le croise Napoleone celu mare. Semnul care l'a întipăritu acela odată pe unu lucru, nu s'a mai potutu șterge nice odată. Dușmaniî lui se încercară alu falsifica pe acela, însă de nimicitu nu'lú potură nimici nice odată. Ei potură zugrăvi o liliă în locul, unde mai nainte se afla zugrăvită o albină, ei potură lua portretulu din ordinele lui, și în locul acestuia a pune pe alu lui Enricu alu patrule, însă mai de parte nu se întinse puterea lor. Orleaniî, unu ramu alu burboniloru, n'a fostu în stare a păstra ordiniî întemeeati de către burboni, însă nice a minici ordinele fundatu de către Napoleone celu mare. Încă și la unu lucru de giosu, neînsemnătoriû, ce de obște se înființéză prin unu

singur, cuvânt și prin un asemenea cuvânt se poate și desființa pentru totu deuna și pe care adeseori îl poate produce o mediocritate, un talent de rând, ia știut da Napoleone celu faimosu unu caractere de trăinicia.

Trebue să recunoștem, că o parte din acestu daru atât de rar remasu de proprietate în familia acesta. Împeratul franzoizilor de astăzi încă posedă întâia recerință pentru a sea misiune, adecă credința în aceea. Elu domnește, ca și cându i s'ar fi făcutu o descoperire supranaturale, cumcă elu și casa lui nu va domni peste Franția an, ci vecuri întregi. Fiăcare zi a guberniului se se deosebește prin vreo faptă, care trăind mai multe generațiuni, va păstra a lui suvenire la popor. Parisul celu veciu astăzi se preface într'unu Parisu nou, Franția cea veciă primește în totă zioa câte o impresiune din timulu celu nou, care va perdura. Drumuri, căli ferecate, porturi se sce, clădiri de monumente se fac în totă zioa o energiă demnă de admirațiune. Așezăminte, care prind rădăcine adânci, și esercă o influință puternică asupra vieții economice a națiunei franzozești, vedem, că să rădică în toate părțile. Dcă Napoleone al treile, împeratul franzoizilor de astăzi va fi încetatu odată de a domni, atunci, — ciară astăzi s'ar întâmpla una ca aceea — fiăcare despărțământu alu Franției încă și peste sute de ani totu va mai pot arăta vr'unu semn doveditori, că acela a domnit cândva. Acesta este misterulu se taina urmărilor dinastiei napoleonide, și în acele zace garanția pentru însemnătatea istorică a acestei vițe sub toate scimbățiunile norocului. (după W. Loyd.)

Monarhia Austriacă.

Transilvania.

Sibiiu 26 Sep. Poșta ne sosi tocmai acumă și ne aduce următoria însemnată știre, cumcă adecă Divanulu ar fi svătuitu Sultanulu să deciare Rusulu resboiu. Acesta știre se repește cu atâtă precisiune, cătu avem temei a nu ne îndoii mai multu despre adeverulu ei. Zurnalele de Francfurt face precum se vede din izvoru oficiosu următoria împărțire: „Rusia nu va deșerta Principatele danubiane, până cându se va afla o corabiă franzoescă se englezescă la strajă naintea Bosforulu. Însă noi sântem convinși că de locu cum se va primi proiectulu vienezu de împăciuire, și cum voru părăsi flotele aliate pusețiunea loru despăgubirei cugetă mai voru deșerta și principatele“. În privința de acumă, de locu sesus pomenitu zurnale, că pote da siguranță, cumcă Rusia va cere dela Turcia număi aceea, ce acesta pote împlini ușor. Să pote dară ca împeratul Nicolau să nu cêră bani ci active și energice measure în contra emigranților, cari în Turcia află așia roditori pământu pentru năzuințele lor. Corespundintele Timesulu din Parisu ne încredințază, că Franția și Anglia s'a hotărât să de Turciei unu ajutoriu energiu și că șiaru fi făcutu de problemă ca după învingerea greotăților de față să pună în lucrare unu tractatu, care să mărginască fiitoriele pretensiuni ale Rusiei. — Creiț-teitung din Berlinu, ne împărțese ca unu resultatu alu conferințelor din Olomuț, cumcă între cele trei poteri nordice mari domnește cea mai bună înțelegere, și că aceste s'au înțelesu de plinu atât în privința cauzei orientale, cătu și în alte cauze din afară. Către internuciulu Austriei a mersu dela Olomuț unu curieru cu nouă instrucțiuni, care de bună sêmă sună în privința neprimirei notei vieneze din partel sultanulu. Ambasadorele turcescu din Viena, Arif Efendi a avut în 1 Oc. c. n. o conferință cu ministrulu Austriac Buol. Se cugetă că acesta

ar fi împărtaşitū aceluia mai multe lucruri din Olomuțū. Arif Efendi să fie zisū, că pe lângă haracterulū Sultanulū celū iubitorilū de pace, mai că nu arū fi de cugetatū la bătae, și că la tótă întâmlarea arū preferi sultanulū a sugruma fanatismulū supușilorū seī și cu însuși ajutorilū flotelorū străine decâtū acesta să'lū întrebuinteze asupra rușilorū.

Austria. V i e n a 1 Oct. c. n. O. D. P. zice: Și împregiurarea aceea, cumcă împeratulū Nicolaū nu s'a dusū la Odesa, ci la Varșovia, este unū semnū, cumcă conferințele în Olomuțū aū fostū împăciuitorie, și nu vorū avea nemizlocite urmări resbelice. Ce se aude acuma în cercurile dilomatice despre Olomuțū, aceea arată într'acolo, cumcă Austria 'șia pusū tótă influința, ca să împedece unū conflictū europénū. Spre acestū scopū întreruptele conferințe vieneze ale ambasadorilorū se vorū începe iarăși în altă formă. Austria a făcutū unū proiectū noū, ca să împăciuiască îngrigirea porții în privința notei vieneze. După acēsta totuși va urma unū feliū de deciațaune colectivă a celorū patru poterī, care precum se vorbește, se va întinde până acolo, ca din ocuparea de acuma a principatelorū să nu crēcā nicī unū prejudiciū pe viitoriū. Precum se pare despre învoirea Franței la acēsta, sântū diplomații mai securi decâtū despre a Anglei, fiindcă este îndoială, că Aberdeen va rămānea la cārmă.

Cumcă acestū planū s'a proiectatū în Olomuțū înaintea ocilorū Țarului, este negreșitū o dovadă apriată, că nice Rusiei însăși nu'ī vine la socotélă, să se lepede pe ea și pe totă Europa în bătae. Rusia nu vrea, și nu mai pôte a se lăsa de pretensiunea sea pentru perfecta primire a notei vieneze, însă deciațaunea, carea a dat'o contele Neselrode de mai deunăzi zice espresū, că trupele rusești vorū părăsi decloū principatele, cum va primi porta nota vieneză, și încopcetele negoțiațiunī din partea Austriei, adeverescū de noū ceea ce s'a zisū de atâtea ori, că adecā Rusia bucurosū s'arū lăsa de cugetele resboiose, decât arū putea numai eși din acestū conflictū cu îndestulire. Se nu uitāmū că întrarea flotelorū aliate în Dardanele a fostū în Olomuțū cunoscută, fiindū încă împeratulū Nicolaū acolo, fără să se fie făcutū vreo hotărāre ofensivă, pentru acēsta faptică stricare a tractatelorū. Negreșitū că Rasia va ști la timpulū seū a da valórea acestei vătāmāri de tractate, deocamdată se pare însă că va primi fapta neîntārātātă, Generalele franțozescū Goion, care a reprezentatū miliția franțozescă în Olomuțū, a fostū și de împeratulū Nicolaū cu distincțiune tractatū, și a căpātātū inviațiune a petrece pe Țarulū la Varșovia spre privirea oștirilorū ce sântū adunate acolo, ce a și primitū generalele cu mare plăcere, după ce 'șia dobānditū mai nainte voe dela Parisū prin Telegrafū.

Deba succede, ca proiectulū din Olomuțū să se primescā de tóte poterile, atuncea totuși pôte că va fi cu potință o concesiune a porții. Scrisorile din Constantinopole aducū vești până la 22 Sep. fără să se fie întâmplatū până atunci vre'unū escesū acolo. Totū în acestū înțelesū vorbește și corespundința Austriacă.

Întāmplāri de zile.

Gazetele franțozești zicū că flotele vorū părăsi atātū de puținū bosforulū, ca și trupele rusești principatele, apoi adaogă „și noi vremū să avemū o garanția materiale pentru pace“.

Heraldul zice; Noi avem temeiul a crede, cumcă ambasadorele Angliei și ală Franției au fost înpoterniciți a ciema flotele lor la Constantinopole spre securitatea poporațiunei creștine în casu de s'arū rescu la poporulu.

În 26 Sept. c. n. s'a ținut în Stafart o adunare de popor, în care ministrii Angliei s'au învinuit de unealtele rusești, cari înșelă poporulu englezesc, și s'a cerut, ca regina să facă întrebuintare de prerogativele sele și să scōță pe ministrii, cari stau sub influința rusescă și cari au perdut totu caracterulu și onorea.

Presentându-se Lordulu Palmerston diplomele unor cetățu de cetățenu onorariu, țină acesta mai multe cuvântări către cetățeni; într'una lăudă istețimea Lordulu Clarendon, care posedă aceea agerime a minții, ca să cunoscă interesele Angliei și să o ducă la cele mai doritorie rezultate, numai să fie spriginitu de popor. Pe Ruselū îl numi de acelu bărbatu, alu căru nume va rămănea la popor în mulțemitōriă aducere aminte.

Se spune că unu bancieru din Viena, care are multu a face cu pōrta în privința banilor și are între cei mai mari turci ai se prietini 'arū fi căpătat pe sub mână o admonițiune a fi cu mare băgare de sēmă pentru viitoriū, și a căuta cătu pōte mai îngrabă să se desfacă de trebile aceste. — De aci vrēu uni să deducă, că partida resbelică arū fi căștigatū supremația în Constantinopole.

Din castelele dela Olomuțu se scrie unu ziurnale următōrea știre interesante: Mareșalulu Niujan a fost pe vremea castrelor bolnavu; într'o zi vine unu colonel cr. r. de ciurasiri la cuartirulu dănsulu și provōcă pe slugitoriulu, ca să 'lū înștiinșeze.

Slugitoriulu respunse, că nu pōte să o facă acēsta, de ore ce marșalulu ca bolnavu nu primește visite. Atunci colonelulu ceru o fōiă de artiă ca să 'și scrie pe dānsa numele, și scrisă pe ea vorbele: „Nicolaū, ce. r. Colonelu și proprietariu alu regimentulu 5 de Ciurasiri“. Slugitoriulu 'i dusă acum marșalulu țedula, carele nu puținū fu surprinsu văzându că împeratul rusesc a fost la dānsulu, decī îndată a trimis pe adjutantele seū la Maiestatea Sea ca să 'i mulțamiască pentru acēsta grația și sālū rōge de iertare. Totodată a făcutu mareșalulu dispusețiune, ca acēsta artiă cu iscāliture împeratulu Rusiei să se păstreze spre vecinică aducere aminte pentru familia sea.

Se scrie din Constantinopole, cumcă administratorele cancelariei rusești de acolo arū fi căpătat pe sub mână inviațiune să se învoiască cu ministrii porții asupra unor puncte de cērtă într'unu modu familiar.

În Constantinopole încă totu se mai așteptă întrarea flotelor întregi.

Ambasadorele Angliei și ală Franției au avut o conferință de dou ore cu Reșid Pașa, în care s'a consultat despre unu manifestu, pe care să'lū publice sultanulu nainte de întrarea flotelor aliate în Bosforu. Cu acēstu manifestu vrē sultanulu să ajungă dou scopuri, unul ca să arete la cei ce au bănuială, că elū în faptă vrea să pășescă asupra Rusiei cu tōtă energia, altulu, ca înspăimântăților creștini să se dea încredințarea, cum că ei sântu scutiți în contra orī căroru atacări.

Se spune că ministeriulu porții arū fi îngrigitu, pentru că internunciulu austriacu arū fi căpătat instrucțiuni nou, care sună cu totul categorice în contra porții.

După ce nici însuși Reșid Pașa nu mai crede, că în împregiurările de față se voru putea izprăvi diferențele pe calea diplomatică, a trimis curieri la Hauranu, și la Damascu, ca să ducă Pașelor ordinațiuni a aduna cătu potu mai mulți soldați.

Aba Paşa din Egiptu a căpătatü poruncă să trimită de locu 10,000 de trupe la Constantinopole.

Ca să scape Şeic-ul-islam de ulemanii cei turbaţi, a ciematü pe cei mai însemnaţi la sine, şi lăudându-le zelulü ia îndemnatü a trimite pe alü zecelea dintre ei în deosebire provincie, ca să iscusescă glasulü poporului, cei mai mulţi au şi plecatü.

Se spune că o deputaţiune de creştini din ţinutulü Sofiei arü fi venitü la Omer Paşa, şi l'arü fi înbiatü cu serviţiulü lorü, decă le va erta sultanulü restanţele de contribuţiune din anulü trecutü. Muşirulü a scobozitü dela sine acësta deputaţiune prietineşte, dar nu a primitü înbierea ei.

După ştirile din Bucureşti, turcii, cari au fostü trecutü pe pământulü românescü, au fostü luaţi în gónă de ruşi.

Se aude că în Galaţi s'arü fi prinsü din partea rusescă mai multe corabie turceşti neguţetoreşti.

Se vorbeşte de sigurü că Maiestatea Sea împeratulü va întreprinde curändü o călătoriă către Varşovia, ca să facă Maiestăţii sele împeratulü Nicolaü o contravisită.

Maiestatea Sea împeratulü delocü după sosirea sea în Viena în 30 Sep. c. n. a primitü nópté pe D. Ministru Buol.

Ambasadorele de confederaţiune Baronele Proceş-Osten a mersü la 1 Oc. c. n. la Viena şi a avutü o conferinţă mai îndelungată cu contele Buol.

Frănţia.

Până ce gazetele oficióse la începutü arătară întrarea flotelorü aliäte în Dardanele ca unü evinémentü fără deosebită însemnătate, acuma după ce se făcu cunoscutü că arü fi întratü unü numerü mai mare de corabie, începură de odată aceste gazete a striga, şi ase rescocori. Aşia „Pais” zice: Intervenţiunea Frănţiei, şi a Angliei să fie de ajunsü a arăta Lumei, cumcă Turcia nu se póte dărăma şi independinţa sultanului nu se póte scurta. Ele trebuie să'şi îndeplinescă însărcinarea sea până la consecuenţa cea mai de pe urmă, şi decă va urma o pozitivă dedecaraţiune de resboiü între Turcia şi Rusia, atuncî după părerea nóstră nu se va putea niminé mira, decă flotele vorü trece dardanelele, ca să arunce în cumpăna evinemintelorü tótă influinţa Angliei şi a Frănţiei, şi aşia să fie pregătite pentru tóte eventualităţile. Casualistica neutralitatea, care o impusără împregiurările Angliei şi Frănţiei nu póte merge aşia departe ca să se îngădue unei poterî a ocupa o parte a Turciei, aşî usurpa drepturile legitimului Suveranü, şi aşia a turbura normalele ecuilibrü alu Europei. — Totü aşia vorbeşte şi „Deba” şi zicea: „Din puntulü celü simplü de vedere alü dreptului căutatü, Europa nu se mai află în statü de pace“. —

„Constituţionalulü” zice: Atăta este evidentü, cumcă acuma tractatulü dela 1841 este anulatü, însă nicî mai puţinü evidentü este şi aceea, cumcă tractatulü dela Adrianopole este vătămatü, mai nainte de câtü ce sultanulü a subscrisü fermanulü, în poterea cărui fregatele din Besica bai merseră în Dardanele, în zioa în care Ţarulü a păşitü cu trupele sele peste Prutü, a datü elü dreptulü sultanului a ciema corăbiele Angliei şi ale Frănţiei în portulü din Constantinopole.

Anglia.

N. P. Ţ. înştiinţează din London. „Diplomaţia în castrele revoluţionarilor în privinţa încurcăturilor din Oriente de vreo două zile încóce s’a scimbatu cu totul. Îţi scrisesemă mai dăunăzi, cumcă masa cea mai mare a refugiaţilor, între cari germanii, şi aceia, cari forméză „Centralisaţiunea poloneză,” nu vrea să ştie de vreo activitate spre înfiinţarea legiunilor în fabórea Turciei, căci după privinţa loră ună resbelă turco-rusescă ară fi numai ună conflictu gubernamentale fără păgubitoare urmări pentru democreţia europénă. De vreo două zile însă aū aceste cu totulă alte privinţe. Se încredinţeze cumcă ară fi venită ună emigrantă din Parisă la Londra în celă mai strănsă incognito, şi ară fi făcută emigranţilor astfeliu de descoperiri în privinţa calamităţii turco-ruseşti, încătă acestia în contrazicere cu hotărârea de mai nainte delocă se hotărâra a da Turciloră ajutoriū. În Parisă s’a căştigatū tóte fracţiunile ale emigraţiunei poloneze pentru Turci, şi acuma se urmăreşte şi în Londra totă acela scopă. Ce se atinge de mişcarea între emigraţiunea din Parisă, Te potă asecura, cumcă Miroslavsci încă din septemăna trecută s’a dusă cu mai mulţi tovareshi de ai sei către Constantinopole, ca acolo să traducă fiesco lui badeneză şi poseneză pe turciă, vré să zică să o ia la sănătósa cum a luato în Badenă, şi Posenă.

Şi Visotci care de vreo 3 zile a venită în Londra s’a făscută deodată nevezută, şi precum se zice, s’a dusă şi elă în Turcia. În sfârşitū se pregăteşte şi Dembinsci, care de comitetulă de intervenţiune din Parisă este denumitū de generale supremă ală tuturoră legióneloră poloneze, se mérgă în Turcia. — Numai de nu ară fi intervepţiunea şi ajutoriulă acesta atâtă de lăudată mai multă spre stricarea decâtă spre folosulă Turciei.

Rusia.

Dela marginea Puloniei se scriū următóriele. Cele mai prospete evineminte în Constantinopole sântă dovadă, cumcă numai ruşii singuri aū cunoscută puseţiunea lucrurilor în Turcia şi lea judecată dreptă. Mesurea loră s’aū luată dară astfeliu, încătă să fie pregătiţi, oră ce versiune voră lua lucrurile. Acuma numai se arată de ce miliţia rusescă pe lângă tóte trăsurrele diplomatice avea cea mai bună speranţă că va prorumpe bătea, ea era convinsă, că sultanulă nu se mai póte abate dela ceea, ce a întreprinsă şi că atacarea nu va veni dela ruşi, ci dela turci. Pentru aceea provisiunea pentru trupe se udune necontentită şi atunci, cândă tóte gazetela vorbeaū despre eşirea loră din principate şi la întregulă corpă ală doilea sântă tóte pregătirile atâtă de perfecte, încătă trupele în celă mai scurtă timpă se potă pune în marşă. Cumcă nu se va deşerta tótă Polonia de trupe se înţelege de sine, însă pe lângă sunanţa poporului de acuma în Polonia, sântă de ajunsă vreo câteva regimente de gardă spre paza ei. Precum se vedă dară lucrurile acuma lupta se pare ne încungiurabile.

Turcia.

Despre înfăţişarea ulemanilor în divană scrie Timesulă următóriele: în 10 Sept. aū venită vreo 40 de sofe înaintea consiliului ministeriale, şi aū aşternută o petiţiune cu multe subscripţiuni pentru bătae asupra Rusiei. Petiţiunea, care este scrisă întrună tonă cutezătoriū, consta dintr’o parte din sentinţe scóse din Carană, din alta parte din ameninţări ascunse revoluţionare. Unii din Ministrii s’aū încercată a rezona asupra deputaţiunei, aū căpătată însă scurte şi loviturie respunsuri. Décă sântei voi musulmană, atunci ve este detoria a ve

subpune loră. Voi aplecați acuma urmele văstre către străinii și necredințioșii soli, cari sânt vrăjmașii credinței; noi sântem copiii prorocului, noi avem o armată, și acesta strigă cu noi după bătae, ca să răsplătescă urgia care a încărcat geauri pe noi. La totă cercarea a duce pre fanatizați la cunoștință, a răspuns ei „Așa vorbește coranul” „Ministri sânt în mare frică și neodihnă, fiind că ei întâmplarea acesta nepomenită în Turcia o vedă de începutul unei revoluțiuni.

Ziurnalele „de DSeba” ne dă următoria descidere despre ființa și însemnătatea ulemanilor, cari în momentul de față esercăsă tocmai atăta influință asupra poporului fanatic din Stambul, ca și în timpii Sultanului Soliman cel mare. Mohamedu nu a așezat preoți, fieștecare musulman este capace a preceti rugățiunea. Fiind însă că coranul este scris arăbește, și ca să nu se facă profanațiune, nu este slobodă a se traduce, ci s’a format o corporațiune de învățați, cari pricep arăbește, și precitesc rugățiunile în Moșee, ca să servescă de conducătorii credințioșilor, cari se încină într limbă pe carea ei o pricepă seă nimică seă puțin. Acești învățați se numesc U l e m a n ı , și aceia cari vrău să fie se numesc S o f t a . Ulemanii însă nu se termuresc la aceea ca să reciteze rugățiuni, și se esplice coranul, ci ei îl și interpreteze, și fiind că la musulmani condica religioasă și civile este una și aceea, așa ulemanii își dau titlu de interpretatorii legilor. Marele Mufti este căpetenia legilor însă propriul șef al ulemanilor care esercăsă acesta potere și pörtă titlu de Șeic-ul-islam este după drept Ministrul justiției.

Subt Șeic-ul-islam stă în proviincie un uleman superior, numit carascier, ca căpetenia justiției. Toți carascierii locuesc în Constantinopole și formeze la olaltă cu Șeic-ul-islam un consiliu, dela care în casuri ecstraordinari Sultanul cere un fetva, adică o deciațiune, cumcă measurele rânduite nu sânt în contrazicere cu coranul. Șeih-ul-islam le pune întrebările concerninți înainte, la care ei, ca jurați răspund numai cu „așa” seă „ba.” A loră hotărăre se așterne după aceea sultanului. Corporațiunea ulemanilor constă în totă țera din 30,000 de individe. Ulemanul are ca Softă să studiese mult studii religioase, care totă odată cuprind în sine știința condiceii civile criminale. Ulemanii se recruteze din clasele mai serace ale poporului, și sânt partea cea mai mare în științele ce se țin de ei bine pregătiți.

Tinerul Softa, care vră să se înalță la un grad mai nalt ale conductorelui la treptele ierarhice, trebue să învețe mult, și grele studii, căci teologia și legile musulmanilor sânt cu multă mai încălcite decât ale noastre, ei aă o sofistică și subtile scolastică. Numă după un timp de 30 ani, și după multe neajunsuri pôte spera Softa că va căștiga gradul unui „Moderi” adică învățetoriu, din care el mai târziu se pôte înalță la posturile de onore politico-religioase mai înalte.

Cursul banilor la Viena în 7. Octom. Calend. nou.

Aurulă –	–	–	–	–	–	–	116 ⁵ / ₈
Argintulă	–	–	–	–	–	–	112 ⁵ / ₈

Publicarea sumelor dăruite la fundațiunea Franțiscu Iosifiană:

M. C.

Din Protopopiatul Borgoului.

Din Comunitatea B o r g o – B i s t r i ț a. Dela Vasilie Pavel Paroh 1 f. I. Monda cant. 24 c. P. Zaba 24 c. I. Zaba 10 c. G. Zigăroi 10 c. A. Stef. 4 c. G. Ispravă 10 c. I. V. Sniaga 6 c. N. Spumă 4 c. I. Dragon 2 c. M. Pavel 12 c. T. Rusu 10 c. T. Curia 2 c. B. Hangan 10 c. I. Beleii 6 c. I. T. Gizan 4 c. A. Frișcan 5 c. M. Coșofrez 5 c. I. Minta 6 c. I. Nica 3 c. P. Rusu 6 c. I. Găină 2 c. Sim. Șoinac 2 c. A. Țigăroi 5 c. P. Orban 2 c. C. Ceónea 6 c. V. Ceónea 12 c. S. Dragon 2 c. G. Bonău 1 c. I. Niamț 2 c. S. Badiul 4 c. T. Cerceșă 6 c. I. Ture 6 c. V. P. Pasere 3 c. T. Georța 4 c. A. Buta 6 c. D. Buta 2 c. I. Cot. 2 c. M. Sniaga 5 c. A. Cot 2 c. V Cot 4 c. T. Ceonca 2 c. V. Cocirță 6 c. G. Spăn 6 c. A. Sălăjan 4 c. M. Halostă 4 c. P. Ispravă 6 c. Z. Covaci 3 c. V. David 1 c. V. Retund 6 c. T. Beșă 6 c. G. Rătund 8 c. T. rVășmașu 2 c. T. Griga 6 c. V. Ciuria 6 c. I. Curia 7 c. N. Zabra 2 c. I. Spăn 2 c. L. Morariu 6 c. Z. Flória 6 c. F. Spumă 6 c. N. Pavel 6 c. S. Moldovan 6 c. T. Pasere 6 c. C. Georța 6 c. I. Ceuria 6 c. D. Pasăre 3 c. I. Șauca 6 c. I. Gaină 6 c. S. Orban 4 c. Din lada bisericeii 3 f. Suma

fl.	cr.
10	7

Pag. | 115

Din Comunitatea B o r g o – P r u n d ă. Dela P. Tóder Cimpian Paroh 1 f. D. Morar învățet. 1 f. Mah. Cafea căpit 30 c. S. Rusu învățet. 10 c. C. Cohul posta. 30 c. N. Beșan adiunct 1 ũ. M. Custer 30 c. F. Crausă 30 c. I. Andreica cantor 30 c. E. T. Albulă 30 c. N. Rop 20 c. Z. Daibocat 10 c. I. Catona 10 c. E. Cisil ovreă 8 c. E. Bodașca 8 c. Z. Buleă 6 c. C. Sandul 6 c. C. Buleu 6 c. I. Vărășmașu 6 c. G. A. Dania 6 c. I. Sucila 5 c. I. A. Tivan 4 c. G. Givan 4 c. F. Cust 4 c. M. Dania 2 c. G. Bruș 5 c. S. Gița 6 c. S. Moisan jude 12 c. iară S. Curtian, T. Rusu, T. Flămând. A. Flămând, P. Silisceu. G. Moisan, D. Albul, V. Hangan, T. Bodașca, C. Așeri, T. Așeri, M. Așeri, S. Așeri, A. Bugnari, D. Bugnari, G. Sepelia, I. A. Sucila, G. Așeri, A. Așeri, V. Girliia. L. Sucila, I. Oțelia, D. C. Andreica, I. L. Andreica, M. Buleu, P. Forfota, T. Ce. Forfota, S. Pop, C. Pop, P. Burbulea, V. Oțelia, F. Vărășmaș, I. Vărășmaș, I. S. Dania, M. Dania, I. L. Stefanuț, P. Stefanuț, D. Stefanuț, S. Stefanuț, A. Vărășmaș, L. Vărășmaș, P. Holbura, I. Holbura, N. Sviscia, G. Pop, I. P. Stefanuț, C. Vărășmaș, I. Oțelia, I. A. Vlad, P. Givan, S. Vlad, A. Beșă, I. Beșă, L. Beșă, V. Vlad, T. Vlad, C. Balan, M. G. Vlad, M. Sucila, G. Munzat, C. Giva, I. Givan, I. Givan, C. Givan, I. Givan, N. Givan, M. Givan, S. Albul, I. G. Albu, A. Albu, T. Albul, A. Albu, Ce. Albu, S. Albul, L. Albu, G. Balan, Z. Balan, V. Balan, S. Balan, P. Brus, I. P. Brus, I. Balan, L. Moldovan, N. Maricuș, M. Maricuș, P. Brus, C. Brus, G. Brus, G. Taloii, M. Bodașca, V. Gârlia, M. Brus, S. Brus, P. Brus, I. Asente, G. Gița, A.

Gița, M. Galbin, L. Așeri, S. Așeri, M. Pop, I. Pop, I. Guguluț, I. Flămând, L. Bența, I. Badi, I. Andreica, G. Forfota, S. Bența, L. Badi, I. Balan, I. Frișan, S. Moişan, I. Bugnari, P. Caaler, P. Bugnari, C. Albu, P. Rus, N. Albu, S. Gîrlia, C. Condria, I. Condria, S. Buleu, G. Bugnari, V. Curtian, I. Curtian, S. Graedi. T. Gorla, G. Halosta, G. Halosta. M. Halosta, T. Brus, M. Brus, P. Alecsa, N. Forfota, N. Holbura, V. Monda, D. Andreica, T. Andreica, M. Tanea, Ce. Vlad. I. Vlad. I. Așeri, A. Beșu, I. Buleu, I. Halosta, I. P. Brus, V. Lazaruț, I. Hangan, S. Lazaruț, F. Griab, A. Balan, I. Dablia, S. Gița, și P. Gița toți câte 3 c. arg. Din lada S. bisericii 3 f. Suma

Din Comunitatea C u ș m a, în valută. Dela G. Griga 9 c. I. Muntian 6 c. P. Griga 14 c. T. Friga 2 c. I. Lazar 25 c. I. Iaican 8 c. P. Griga 3 c. I. Budușan 6 c. N. Tontian 5 c. P. Tontian 6 c. I. Gindian 5 c. N. Orheian 5 c. D. Griga 6 c. T. Griga 7 c. L. Lazar 6 c. N. Bresfeleón cur. 6 c. I. Tontian jude 6 c. I. Zăgrian bătr. 6 c. N. Sirlincan 6 c. P. Lazar 6 c. I. Hasmaș Paroh 30 c. I. Hasmaș cant. 10 c. în arg. face Suma

Suma
La care adăogându-se suma publicată în numerii trecuți de —
Suma totală

19	—
1	13
30	20
4575	16
4605	36